

Beslut om nya föreskrifter och skötselplan för naturreservatet Gröna mad i Falköpings kommun

Innehåll

Beslut om bildande och skötselplan
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Skälen för beslut
Upplysningar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Skötselplanekarta
Bilaga 5. Sändlista remiss

Administrativa uppgifter

Namn: Naturreservatet Gröna mad
NVRID: 200826
Kommun: Falköping
Län: Västra Götalands län
Fastigheter: Del av Bestorp 12:12, Bestorp 2:7 och Bergsliden 1:2.
Markägare: Falköpings kommun, Knut Nilsson, Ingrid Nilsson, Elisabet Josefsson, Conny Andersson, Berndt Axelsson
Naturvårdsförvaltare: Falköpings kommun
Areal: 81,6 ha
Natura 2000-beteckning: SE050026 Gröna mad
Naturgeografisk region: Falbygden

Kommunledningsförvaltningen

Beslut om bildande och skötselplan

Falköpings kommun förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Falköpings kommun fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken.

Falköpings kommun har tidigare beslutat om områdesskydd som berör det nu bildade naturreservatet:

Gröna mad enligt 7 § naturvårdslagen den 31 augusti 1992, dnr 91/LK299.

Falköpings kommun beslutar att tidigare beslut upphävs när nu aktuellt beslut vunnit laga kraft.

Falköpings kommun beslutar att justera den södra reservatsgränsen så att den överensstämmer med fastighetsgränsen.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och utveckla ett värdefullt våtmarkscomplex.
- bevara rikkärren så att rikkärnsfloran kan fortleva.
- bevara och utveckla naturskogsartade blandskogar.
- strukturer som varierande trädålder och död ved i olika dimensioner ska förekomma i riklig omfattning i skogsmiljöerna.
- bevara och utveckla artrika björksumpskogar.
- bevara och utveckla ett värdefullt tätortsnära friluftsområde.
- bevara följande inom området förekommande naturtyper och/eller arter som ingår i EU:s nätverk av skyddsvärda områden, Natura 2000, i gynnsamt tillstånd: 7140 - Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn, 9010 - Västlig taiga.

Syftet ska tryggas genom att:

- skogen i huvudsak lämnas för fri utveckling.
- våtmarkerna bevaras öppna och orörda med opåverkad hydrologi.
- leder, stigar och friluftsanordningar underhålls.

Beslut om föreskrifter

Falköpings kommun beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Avverka skog, gallra, röja eller utföra skogsvårdsåtgärd.
2. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
3. Anordna upplag, tippa eller fylla ut med massor.
4. Borra, spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt av något slag.
5. Markavvattna, skyddsdikey, rensa, eller kulvertera dikey, dämman eller utföra någon åtgärd som påverkar området hydrologiska förhållanden.
6. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringsämnen.
7. Anlägga eller bredda väg eller stig.
8. Uppföra byggnad eller anläggning.
9. Uppföra mast, torn, vindkraftverk eller liknande anordning.
10. Anlägga mark- eller luftledning.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.

1. Märka ut naturreservatet i terrängen.
2. Anlägga stigar och leder, samt sätta upp informationstavlor.
3. Utförande av åtgärder enligt till beslutet hörande skötselplan.
4. Genomföra undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I den till detta beslut hörande skötselplanen (bilaga 3) framgår i detalj vilka anordningar som finns och vilka åtgärder som ska vidtas.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 §)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Sätta upp tavla, plakat, affisch eller annan liknande anordning.
2. Framföra motordrivet fordon annat än för anläggande av skidspår.
3. Göra upp eld på andra ställen än de som är avsedda för detta.
4. Förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning.
5. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
6. Fånga eller samla in ryggradslösa djur.
7. Utplantera växt- eller djurart.
8. Rida och cykla på sådant sätt att naturvärden eller vandringsleder och stigar skadas.

Det är vidare förbjudet att utan tillstånd:

9. Uppföra älgstorn, gömsle eller liknande konstruktion för jakt eller friluftsliv.
10. Anordna lägerverksamhet.

Föreskrifter enligt ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.
- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, genomför naturinventeringar vilka även kan innebära insamling av arter i vetenskapligt syfte.

Beskrivning av naturreservatet

Naturförhållanden

Naturreservatet är beläget på Mössebergs platå och berggrunden består inom hela reservatet av diabas. Jordlagren består av antingen ett tunt, ibland kalkrikt, moräntäcke eller av torvlager. De hydrologiska förhållandena har i begränsad omfattning påverkats av dikning, täkt och liknande. Skogen har naturskogs-karaktär, och är till största delen uppvuxen genom naturlig föryngring efter forna decenniernas intensiva betesdrift. Åldern på de äldsta träden är cirka 75-80 år. Stora delar är sumpskog och blöta områden. Dessa partier bildar en mosaik med den grovstammigare skog som växer på torrare mark. Björk och gran är dominerande trädslag men även tall, sälg och asp förekommer. Myrmarkerna utgörs främst av Gröna mad samt flera mindre kärrpartier ute i skogsmarken.

Kulturhistoriska värden

Det finns inga registrerade fornlämningar inom reservatsområdet. I området finns en del stenmurar.

Friluftsliv

Området är både välkänt och välbesökt. Vandringsleder finns i delar av området liksom elljusspår för löpning och skidåkning. I området finns ett utsiktstorn liksom vindskydd och grillplats.

Planeringsbakgrund

Riksintressen

Gröna mad ligger inom riksintresse för både naturvård och kulturmiljövård. Riksintresset för naturvård "Mösseberg och Slafsan" omfattar platåbergslandskapet runt Mösseberg med kambrosiluravlagringar och består bland annat av ett småskaligt odlingslandskap med värdefulla naturbetesmarker. Riksintresset för kulturmiljövård omfattar hela kambrosilurområdet kring de västgötska platåbergen. Riksintresset grundar sig på att det är en kulturhistorisk region som med ett brett innehåll speglar väsentliga skeden i landets agrara och förindustriella landsbygds historia.

Kommunal översiktsplan

Naturreservatet Gröna mad ligger väl i linje med kommunens översiktsplan såväl när det gäller naturvård som rörligt friluftsliv.

Internationell betydelse

Gröna mad ingår i Natura 2000-området Gröna mad, SE0540026.

Ärendets handläggning

Falköpings kommun har under 2011 tagit fram ett förslag till nya föreskrifter och skötselplan. Området ingår i det ekologiska nätverket Natura 2000. Samråd angående förslaget till föreskrifter och skötselplan har skett med Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Av bilaga 5 framgår vilka remissinstanser som har beretts tillfälle att yttra sig i ärendet.

Skälen för Falköpings kommuns beslut

Hela området ingår i EU:s ekologiska nätverk Natura 2000. Det främsta syftet är att bevara värdena knutna till de öppna kärrområdena (7140). Syftet är också att på sikt få höga värden i den åldrande naturskogen.

Gröna mad är ett av länets vackraste medelrikkärr, med stor mångformighet, stora botaniska värden, och med stor betydelse för viltet. Gröna mad ingår i Myrskyddsplan för Sverige och i länets våtmarksinventering har området högsta värde.

I de naturskogsartade blandskogarna finns träd i olika åldrar och tillgången på död ved är mycket god vilket gynnar många skyddsvärda växt- och djurarter. Skogstypen saknar motstycke inom Falköpings stads närhet.

Gröna mad är beläget på behagligt avstånd från Falköpings tätort och är en del av det viktigaste rekreationsområdet inom kommunen.

Miljömål

Naturreservatet bidrar till att uppnå de av riksdagen antagna miljömålen Levande skogar delmål 12.1, myllrande våtmarker delmål 11.1 och Ett rikt växt- och djurliv delmål 16.1.

Intresseprövning

Falköpings kommun har bedömt att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Falköpings kommun att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Falköpings kommun medge dispens från föreskrifterna för naturreseptatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med reservatet. Om det finns synnerliga skäl får Falköpings kommun helt eller delvis upphäva beslutet om naturreseptat (7 kap 7 § miljöbalken).

Insektsangrepp

Naturreseptatetsbildningen innebär att det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen är kommunens ansvar.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreseptatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreseptatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskydds-förordningen.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Falköpings kommun.
- Naturreseptatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg, enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Falköpings kommun. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreseptatets skötsel och ska vid behov revideras.